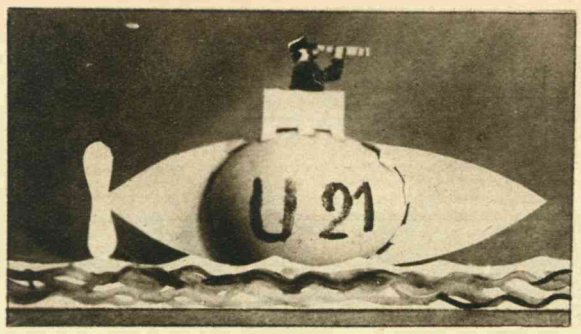


MAESTRO RABELOWSKY IN HET HOSPITAAL

In een in allerijl tot hospitaal ingericht heerenhuis te Vendangen was met een aantal andere gewonden ook de vermaarde violist Rabelowsky ondergebracht. Het stadje Vendangen was op vrij grooten afstand van het oorlogsterrein gelegen, en er heerschte een goede, heelende rust. De andere soldaten, allen licht gekwetst, waren deels ontslagen, deels zoover aan de betere hand, dat zij in de zaal en gangen reeds rond mochten wandelen. Alleen Rabelowsky was nog niet genezen. Hij was met een ernstige hoofdwonde binnengebracht. Dank zij de uitnemende zorgen van de verplegers was de wonde genezen, maar de kunstenaar bleek nog buitengewoon zwak: een verlamming van zijn spierenstelsel en van zijn spraakorganen, gevolg van zijn ernstige hoofdkwetsuur, was nog lang niet overwonnen en de geneesheer, die trouwens maar heel zelden in het stadje kwam, daar hij in de naburige plaatsen nog vele andere gewonden te verzorgen had, stelde de behandeling der verlamming uit, met het oog op de algemeene zwakte van den patiënt.

Zoo lag hij daar dag-in dag-uit op het bed, zwak, onbeweeglijk en sprakeloos. De uitdrukking van zijn gelaat geleek op die welke men in gewone omstandigheden met den naam verstrooidheid aanduidt, doch bij hem was deze expressie als verstijfd: ononderbroken had zijn gelaat die vreemde onbewogenheid, welke de gezichten kenmerkt van lieden, wier gedachte als voortdurend afwezig is, afwezig en hèèl ver weg. Het gelaat was als van een doode bijna. Slechts de oogen leefden, zij het ook flauw. Gelijk twee schoone, zacht maar voortdurend, glanzende droppels goud, zoo lagen de oogappels op het blauwige als geëmailleerde wit, en de pupillen, wijd als met atropine ingedruppeld, konden soms als zeer diep aandoen.

De oppassers waren heel hulpvaardig; geen moeite was den menschen te zwaar, dag-in dag-uit vermeerderden zij hunne zorgen, en vooral toen gaandeweg de andere gekwetsten genazen, was de verzorging van den kunstenaar buitengewoon. Zelfs de genezenen hielpen, waar mogelijk, een weinig mede om den lijder gemakken, rust en zoo nu en dan ook wat afleiding te geven. Eigenaardig was, dat allen, zonder uitzondering, den stillen, onbeweeglijken man zoo goed gezind waren. Niemand, zelfs der oud-verpleegden had tegenover hem die onberedeneerde antipathie, welke men zoo menigmaal in ziekenhuizen tusschen patiënten onderling aantreft. De onbeweeglijke man met het roerlooze maar zachte gelaat en de zwakke doch schoone oogen had een elks vriendschap. Een ieder had gaarne iets voor hem willen doen om hem uit zijn staat van apathie te trekken, om zijn gelaat eens te doen bewegen ten teeken, dat hij waarlijk leefde; zijn ledematen waren krachteloos, dat wist men; spreken kon hij niet, en men meende dat hij ook niet hooren kon, men had tenminste geen enkel bewijs ervoor, dat hij iets van wat om hem heen werd gesproken, verstond. Hòe immers had hij zulks moeten te kennen geven? Men had reeds gepoogd zijn aandacht te wekken door op een lei, bijvoorbeeld namen van spijzen te schrijven, hem die lei voor te houden en opmerkzaam naar zijn gezicht te zien of geen trek, geen beweging, geen expressie van mond of oogen op begrijpen duidde, doch alles was te vergeefs. De dokter had bovendien niet meer aandacht aan den lijder kunnen geven dan noodig was om de wond te doen heelen; de verdere behandeling moest wegens veel werk elders worden verschoven tot later, mogelijk wel tot het einde van den oorlog.

De bleeke, roerlooze man boezemde een elkeen in zijn omgeving belang in, en men had gaarne geweten wie hij was, vanwaar hij kwam, waaraan hij dacht. Zijn naam had men van zijn halskaartje overgenomen: Agof Rabelowsky. Maar niemand van deze eenvoudige zielen, verplegers en verpleegden, wist dat de drager van dien naam een der meest gevierde vioolvirtuozen der wereld was, een man, wiens verschijning op een podium in een of andere concertzaal in een der hoofdsteden van de nieuwe of de oude wereld voldoende was om een uitgelezenst publiek tot een koorts van geestdrift op te voeren. De naam was zoo goed als vergeten, daar opgeborgen in het boek, door de hoofdverpleegster Maria bijgehouden, maar de drager van den naam nam de aandacht van zijn omgeving in beslag. Hij lag daar als een voorwerp van voortdurende oplettendheid, een elk beijverde zich alles te doen wat in zijn vermogen was, om den patiënt te gerieven.

Tot dan toe waren de troepen des lands steeds vooruitgerukt. Maar op een dag, een afschuwelijken dag, keerde de oorlogskans. Een langzame terugtocht begon voor de eveneens langzaam oprukkende vijanden. Van achter de wisselende frontlijnen werd een afgrijselijke oogst van gewonden dagelijks binnengehaald. De hospitalen der groote steden waren reeds overbevolkt, en er was groot gebrek aan verplegers. Die van Vendangen waren bijna allen vertrokken; alleen de oude Maria met een paar helpers bleven nog in het kleine huis, deels om Rabelowsky op te passen, deels om mogelijk reeds naar het stadje afkomende nieuwe gekwetsten te verzorgen. De oude Maria, een ongetrouwde vrouw met een afstootend uiterlijk, was erg verheugd geweest om het vertrek der vele verplegers en oud-verpleegden, die allen Rabelowsky verwenden, want nu kon zij alleen hem verzorgen, nu kon zij alles wat haar versmade ziel aan teederheid vergaderd had, aan den geheimzinnigen beminnelijken lijder verspillen; nu kon ze hem als balsemen met de zachte vriendelijkheden van haar onbegrepen gemoed. En in haar ijverzucht drong zij de andere helpers uit de omgeving van den beminden patiënt, en in haar liefde zorgde zij en sloofde zij om hem het leven zoo gelukkig mogelijk te maken. Ze week niet dan noodig van zijn bed, en was, vooral wanneer hij sliep, in zijnen aanblik als verzonken. De liefde van de bejaarde, afstootende vrouw voor dezen man was tot een mooie, diepe gehechtheid geworden, eene devotie gelijk. Ze voedde haar hongerige, dorstige ziel met zijnen aanblik. Ze had een jaar van haar leven gegeven om eens met zijn hand in de hare te mogen zitten; doch nooit had zij die hand durven aanvatten; de inval alleen leek haar duizelingwekkend.

Op een keer hield een roode-kruis-auto voor de deur stil. De inzittende hospitaalofficier kwam voor een convooi gewonden, dat naar deze streek onderweg was, het aantal beschikbare plaatsen opnemen, ook bij de oude Maria. Hij praatte eens met de vrouw, en ze leidde hem rond door het huis. In het zaaltje zag hij den gewonde, en hij vroeg wie dit was. Maria ging naar haar eigen kamertje en zocht den naam in het boek op.

„Rabelowsky," zei ze. En ze deed dit niet zonder inspanning. Elke syllabe was haar als een valstrik.

„Rabelowsky?" vroeg de officier verwonderd.

De goede ziel maakte zich gereed om nogmaals den wonderlijken naam te gaan uitspreken. De officier onderbrak haar echter intijds, naar den voornaam vragend.

De vrouw, die haar leven in hoofdzaak als dienstmeid-huishoudster had doorgebracht, begon opnieuw te zoeken.

„Is het Agof?" vroeg de officier.

Zij vònd. Ja, het was Agof.

„Dan hebt u den grootsten violist van de wereld in huis," riep de man vol geestdrift uit.

„Zoo?" deed Maria, die hem niet recht begreep.

„Een van de grootste vioolspelers van den tegenwoordigen tijd," zei de officier.

„O," deed Maria, en haar toon beduidde: vioolspeler, of gèen vioolspeler, mij is het om het even. Als *hij* maar bij me is.

De officier vertrok, en de oude vrouw zette zich weder als naar gewoonte bij het bed. En wederom, als steeds, richtte zij de aanhankelijke kinderoogen naar het schoone stille raadsel van 's mans gelaat. En wederom zocht zij naar een teeken, dat haar beduiden zou, wat hij dacht, wat hij verlangde van het leven, opdat zij hem dat, al ware het met de grootste opofferingen van haren kant, geven kon. Eensklaps viel het haar in, dat hij vioolspeler was, en dus veel van muziek houden moest. Zij zelve had nooit iets voor dergelijke dingen gevoeld, maar in haar jeugd had zij een arm, ziekelijk knaapje gekend, dat zóóveel van muziek hield, dat een draaiorgel in de straat hem uit zijn diepste verdrietelijkheden en inzinkingen opwekken kon tot een monter wezentje. En zij begreep ineens wat haar te doen stond. Ze verstond nu plotseling wat hij al dien tijd gewild had, waarnaar hij zoo hartstochtelijk had verlangd, al dien tijd, al dien tijd, zonder dat hij het had kunnen zeggen. O, nu had zij het in de hand om hem gelukkig te maken. Wat een zaligheid. En dat zij nu zoo goed als alleen met hem was, en niemand haar spel dus zou kunnen verbeteren, en zoodoend een ander den eindelijken glimlach van zijn tot nu toe onbeweeglijken mond opvangen zou, dat een ander zijn oogen, die tot nu toe dof waren geweest van pijn en van kommer, zou zien glanzen van geluk en van dankbaarheid. Dankbaar zou hij nu haar zijn, eindeloos dankbaar, omdat zij hem geven zou waarnaar hij al dien tijd had verlangd. Wat een geluk, wat een geluk voor haar nog na zoo'n lang leven vol . . . . Neen, neen, het was alles vergeten; alles wat zij gedurende haar leven aan miskenning en eenzaamheid mocht hebben geleden, het was afgekocht met dit eene. Dit ééne . . . .

En een nieuwe inval doet haar oude flauwe oogen heller en heller opblinken: er lag op den zolder een viool. Een lang houten instrument, met snaren erop gespannen, en een stok erbij. O, zij wist heel goed hoe zoo'n viool bespeeld worden moest. Ze had het meer dan eens gezien van straatmuzikanten, en de menschen gooiden hun uit de bovenverdiepingen van hun huizen geld toe. In de eene hand nam ze de viool bij den hals, in de andere den strijkstok en daarmede streek ze over de snaren van de viool; dan kwam de muziek eruit.

Ze zou het dadelijk doen nu.

Ze was nu juist alleen in huis met hem. Haar hart bonsde bij de gedachte aan zijn mogelijken glimlach, aan zijn blije oogen misschien; God het kon wel dat hij het gebruik van zijn ledematen nu terug zou krijgen, en, (o, o, o), haar hand, haar gerimpelde, gele werkhand in zijn mooie witte hand nemen zou.

Het kòn. Het kòn. Er gebeurden meer wonderen . . . .

Een koortsige gloed is op haar ivoorgele koonen gekomen. Haar handen trillen zacht, en ze doet niet de minste moeite dit nieuwe ongekende gevoel te beheerschen.

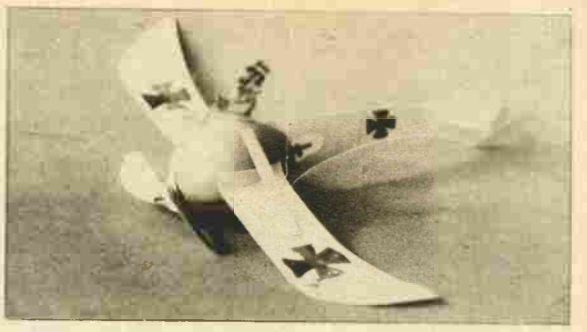
Ze komt zacht overeind, en als in een gelukzaligen droom bevangen, schrijdt zij de trappen op.

Temidden van den rommel op den zolder vindt ze de vioolkist. Ze opent die,



DE PAASCHEIEREN.

Evenals alle andere feesten biedt ook het Paaschfeest de een of andere industrie de gelegenheid aan haar artikelen een specialen vorm of samenstelling te geven. Bij den alles overheerschenden oorlog is het niet te verwonderen, dat ook de Paascheieren geheel een „Kriegs"-karakter dragen. De zeer eigenaardige foto's van Duitsche Paascheieren, die wij hierboven en hiernaast afbeelden, geven een onderzeeboot, een zeemijn, een „Taube", enz.







F. WASSENAAR. H. VAN DER ZEEUW.

De heer F. WASSENAAR hoopt eerstdaags zijn 40-jarig jubileum als brugwachter der Havenbrug te Harlingen te vieren. — Den 17en Maart herdacht de hr. H. VAN DER ZEEUW, corrector bij de N.V. A. W. Sijthoff's Uitgevers-Maatschappij zijn 25-jarige ambtsvervulling. Moge de jubilaris, die ook een werkzaam aandeel in de redactie van Panorama heeft, nog tal van jaren zijn beste krachten aan genoemde firma kunnen wijden.



DE NIEUWE REVUE BIJ „FLORA" TE AMSTERDAM.

Met veel succes wordt in „Flora" te Amsterdam de revue „Loop naar den Duivel" opgevoerd. Onze foto geeft een der aardigste tafereelen uit deze hoogst vermakelijke revue: De Modeshow op het Damrak te Amsterdam. *(foto A. Stap).*